

روش‌های ارزیابی شدت خطرهای در کمین قربانیان خشونت خانگی

Photo: Thitarees/bigstock.com

برگردان : نرگس ثابتی از [بخش زنان سازمان ملل](#)

نیازهای ایمنی قربانیان یا زنان و دخترانی که در معرض خطر خشونت قرار دارند، بسته به شرایط ویژه آنها و شکل خشونتی که با آن مواجه بوده‌اند، متفاوت است. پلیس و دیگر مسوولان بخش امنیتی می‌توانند اقدامات مختلفی را برای پرداختن به نیازهای همیشگی ایمنی و امنیتی زنان، انجام دهند. از این جمله می‌توان به کاهش خطر خشونت در آینده اشاره کرد، این اقدامات انجام ارزیابی و تخفیف خطر و نیز طرح یک برنامه ایمنی فردی برای قربانی را در بر می‌گیرد.

ارزیابی خطر

- ارزیابی خطر ابزاری مهم برای کمک به پلیس برای تشخیص این است که قربانی در آینده در معرض چه درجه‌ای از خشونت قرار خواهد گرفت یا از چه درجه امنیتی برخوردار خواهد بود، تا از این طریق از حفاظت مناسب از قربانی مطمئن شود و به او کمک کنند که برنامه‌ای برای حفظ امنیت خود و امنیت افراد خانواده خود یا دیگر وابستگان (فرزندان، فامیل درجه دو و غیره) طراحی کند.
- ارزیابی خطر انواع مختلفی دارد که برای قربانیان خشونت خانگی طراحی شده‌اند (ارزیابی‌های خطر مرگ، خطر ضرب و جرح مجدد)، اگرچه ابزارها از نظر علمی نمی‌توانند وقوع خشونت را پیش‌بینی کنند، اما ملاحظات اصلی برای به حداکثر کردن امنیت زنان و دختران هنگام استفاده از یک روش ارزیابی خطر ضروری است. نکاتی که باید در دستور کار باشد عبارت است از:
- ارزیابی خطر باید با همکاری هر زن یا دختری که حس می‌کند در معرض خطر خشونت در آینده قرار داد، انجام گیرد. این زن باید راحت باشد و از هدف ارزیابی و دلیل سوالات خاصی که پرسیده می‌شود، کاملاً آگاه باشد، زیرا این آگاهی در کسب اعتماد او برای افزایش اطلاعات مربوط به آزار و اذیت نزد شما اهمیت بسیار دارد و در پرداختن و سخن گفتن از ترس‌های او مفید است. اینجا هم مانند دیگر مصاحبه‌ها، بسیار مهم است که مأموران پلیس دستورالعمل اخلاقی را رعایت کرده و حساسیت‌های مربوطه هنگام پرسش درباره نوع آزار یا ضرب و جرح را کاملاً اعمال کنند. آنها همچنین باید از آسیب‌پذیری قربانیان آگاه باشد و نیز این نکته را مد نظر قرار دهد که امنیت قربانیان تا چه اندازه می‌تواند تحت تأثیر مسائلی مانند وضعیت‌های اجتماعی و خانوادگی نابرابر، تبعیض و موانع دیگر مربوط به شرایط اقتصادی، آموزشی، زبانی و/یا مهاجرتی قرار داشته باشد.
- ابزارهای ارزیابی خطر می‌بایست براساس هدف خاص (شناسایی خطر زن‌کشی یا تهدید به آزار و اذیت از سوی شریک زندگی) انتخاب شوند، و برای بستری که قرار است در آن مورد استفاده قرار گیرند، به کمک نظرات قربانیان و وکلای ایشان، مناسب‌سازی شوند.
- زنان هنگام ترک یک رابطه یا پس از ترک فرد خشونت‌گر، طی دوره حاملگی، یا وقتی که قبلاً سعی در خفه کردن آنها شده یا مورد آزار جنسی قرار گرفته‌اند، در معرض خشونت بیشتری، به ویژه حملات مرگبار، قرار دارند، آزار و اذیت قبلی، سابقه جنایی یا سوء مصرف مواد مخدر عواملی هستند که با خطر حمله مجدد از سوی شریک زندگی در ارتباط هستند. ارزیابی خطر می‌بایست مرتباً انجام شود زیرا تحرکاتی که روی خطر خشونت علیه زنان و دختران تأثیر می‌گذارد طی زمان تغییر می‌کند.
- در عین این‌که زنان خود می‌توانند در شفاف‌سازی درباره خطر خشونت نقش داشته باشند و می‌توانند مرگ و میر و جراحات ناشی از خشونتی که از سوی شریک خشونت‌گراشان اعمال می‌شود را نیز به حداقل رسانند. به خاطر همین است که استفاده از ارزیابی‌ها در تکمیل سطح امنیت لازم و تعیین برنامه‌ای برای به حداقل رساندن خطراتی که ایشان را در آینده تهدید می‌کند، از اهمیت بسیاری برخوردار است.

ارزیابی‌های خطر معمولاً موارد زیر را مورد بررسی قرار می‌دهند:

- سابقه و تاریخچه آزار (جسمی، جنسی، کمین کردن و تعقیب و مزاحمت، رفتار کنترل‌کننده و آزار حسی و روحی)، از جمله تعداد دفعات و تغییر در شدت آزار طی زمان.
- فشار و تهدیدهایی که از سوی فرد خشونت‌گر اعمال می‌شود.
- دسترسی یا استفاده از اسلحه.

- مسائل مرتبط دیگری که ممکن است زن قربانی مورد اشاره قرار دهد (جدایی/مشکلات حضانت فرزند/سوءمصرف مواد مخدر/سابقه مشاهده یا تجربه آزار و اذیت در دوران کودکی /آزار حیوانات، و غیره).

(Campbell, 2005; IACP, 2006; Metropolitan Police Service, 2003)

ارزیابی خطر برای انواع دیگر خشونت

- **قاچاق:** راهنمای ضد قاچاق انسان برای کنشگران عدالت کیفری: بخش 5: ارزیابی خطر در قاچاق در بررسی افراد (UNODC, 2009).
- **ازدواج اجباری و جنایاتی که به نام « شرف و ناموس » انجام می‌شود:** خشونت خانگی، چک‌لیست‌های شناسایی خطر تعقیب و خشونت‌های اصطلاحاً « ناموسی » (موجود به 13 زبان) و راهنمایی مربوطه (انگلستان: اقدام مشترک علیه خشونت خانگی، 2009).
- پلیس می‌تواند ارزیابی‌های خطر را به عنوان بخشی از بررسی‌های خود انجام دهد، یا می‌تواند، با رضایت زن یا دختری که در معرض خطر قرار دارد، با دیگر ارائه‌کنندگان خدمات و ادارات دیگر در این فرایند همکاری کند (Macquarrie و Jaffe, 2010). برای مثال، در کانادا، طرح ارزیابی و مدیریت تهدید رابطه دانشگاه آلبرتا (ARTAMI) بخشی است که چهار نیروی پلیس شهری، یک دادستان دولتی، یک کارشناس حقوق خانواده، یک متخصص امنیت قربانی، و یک رابط خدمات کودکان در آن عضو هستند و به یک روانشناس جنایی نیز دسترسی دارد. این بنیاد تلاش‌های مأموران دادگستری و سازمان‌های اجتماعی را هماهنگ می‌کند تا هر چه بیشتر به تهدیدهای خشونت بار، روابط پرخطر و وضعیتهای تعقیب را بر اساس تحلیل خطرات توسط ادارات خاص بپردازد و به آن رسیدگی کند. این بنیاد همچنین به عنوان منبعی برای پلیس، پناهگاه‌های خشونت خانگی، مأموران اصلاح [و تربیت]، مددکاران سلامت روانی، و جوامع توسعه راهبردهای امنیتی و حمایتی دیگر از قربانیان، عمل می‌کند (Millar, 2009).

راهنمای پلیس اوگاندا: راهنمای مصاحبه ارزیابی خطر (برای خشونت خانگی)

- آیا تاکنون جراحت جدی دیده‌اید؟ لطفاً واقعه را شرح دهید و زمان رخداد را ذکر کنید.
- آیا تاکنون با کسی در این باره حرف زده‌اید؟ در صورت پاسخ مثبت مشخص نمایید که با چه کسی آن را در میان گذاشته‌اید.
- آیا فرزند دارید؟ در صورت پاسخ مثبت مشخص نمایید که آیا فرزندان شما نیز از سوی پدر مورد خشونت قرار گرفته‌اند؟ در صورت پاسخ مثبت موضوع را شرح دهید.
- آیا فرد مظنون دارای اسلحه است (برای مثال تفنگ، چماق، چاقو، نیزه، یا تیروکمان)؟ در صورت پاسخ مثبت می‌توانید نوع اسلحه را مشخص نمایید؟
- آیا مظنون تا به حال شما را با اسلحه تهدید کرده؟ در صورت پاسخ مثبت واقعه را شرح دهید.
- آیا مظنون تا به حال شما را به مرگ یا صدمه دیگری تهدید کرده است؟ اگر پاسخ مثبت است بفرمایید آخرین بار کی بوده؟ چگونه شما را تهدید کرده؟
- آیا مظنون سابقه خشونت با دیگران را دارد؟ در صورت پاسخ مثبت می‌وانید چند نمونه را ذکر کنید؟
- آیا او شما را از بیرون رفتن یا ارتباط با دیگران منع کرده است؟
- اگر با مردان دیگر صحبت کنید بسیار ناراحت می‌شود یا شما را به داشتن رابطه با ایشان متهم می‌کند؟
- آیا الکل می‌نوشد یا ماده مخدر مصرف می‌کند؟ در صورت پاسخ مثبت آیا پس از مستی، رفتاری خشن پیدا می‌کند؟
- آیا فرد مظنون تا به حال شما را به رابطه جنسی مجبور کرده است؟
- آیا تا به حال بچه‌ها را آزار داده است؟
- آیا تا به حال حیوانات خانگی/حیوانات اهلی را آزار داده است؟
- آیا تا به حال گلوی شما را [به قصد خفه کردن] فشار داده؟
- آیا تعداد دفعات و/یا شدت خشونت او افزایش داشته است؟
- هرگونه اطلاعات دیگری که مایلید پلیس درباره خطری که احتمالاً متوجه شماست بداند، ذکر کنید (واقعه ای خاص، تهدیدی خاص یا حس خاصی که دارید).

براساس پرسش‌های فوق، درجه خطری را که متوجه قربانی است محاسبه نمایید.

درجه خطر

1 تا 4: در معرض خطر

5 تا 7: در معرض خطر جدی

8 تا 10: در معرض خطر بسیار جدی

هر کاری را که لازم است انجام دهید، از جمله ارجاع قربانی به خدمات دیگر مخصوص زنان مورد خشونت، دستگیری فرد مظنون، و پیدا کردن محل اسکان جدید برای قربانی.

منبع: [Turyasingura. 2007](#) "واکنش به خشونت خانگی: راهنما برای پلیس اوگاندا؛ مرکز پیشگیری از خشونت خانگی. کامپالا.

منابع دیگر:

Special Collection: Intimate Partner Homicide (National Online Resource Centre on Violence against Women, 2011). Available in [English](#).

Inventory of Spousal Violence Risk Assessment Tools Used in Canada, (Millar, A. for Department of Justice, 2009). Available in [English](#).

Intimate Partner Violence Risk Assessment Validation Study, Final Report (J. Roehl, Ph.D.; C. O'Sullivan, Ph.D.; D. Webster, ScD; J. Campbell, Ph.D. 2005). Available in [English](#).

Risk Assessment (Turkish Police, UNFPA, 2007). Available in [Turkish](#).